



ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.3.2012 г.
COM(2012) 122 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

за общото състояние на официалния контрол в държавите-членки по отношение на безопасността на храните, здравето на животните и хуманното отношение към животните и фитосанитарните въпроси

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	История на досието	1
2.	Хранителната верига в ЕС	1
3.	Общ преглед на контрола за безопасност на храните, осъществяван от ЕС	1
3.1.	Преглед на годишните доклади на държавите-членки	1
3.2.	Резултати от контролната дейност на Комисията в държавите-членки	1
3.3.	Други източници на информация за контрола в държавите-членки	1
3.4.	Последващи действия и принудително изпълнение	1
4.	Заключения	1

1. История на досието

В член 44, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004¹ (наричан по-нататък „регламентът за контрола на фуражите и храните“) от държавите-членки се изисква всяка година да представят на Комисията доклад за изпълнението на своите многогодишни национални планове за контрол, изготвени в съответствие с член 41 от регламента. Докладите следва да съдържат:

- (a) данни за измененията, направени в многогодишните национални планове за контрол, за да се вземат предвид, наред с други фактори, промените в законодателството, новите заболявания или рискови фактори, новите научни открития, резултатите от вече проведен контрол и съществените организационни промени;
- (b) резултатите от контрола и одитите, проведени през предходната година в съответствие с националния план за контрол;
- (c) типа и броя на случаите на несъответствие, установени в резултат на контрола;
- (d) действията, гарантиращи ефективното изпълнение на националните планове за контрол, включително действията с принудителен характер и резултатите от тях.

В член 44, параграфи 4 и 6 от регламента от Комисията се изисква да изготвя и да представя на Европейския парламент и на Съвета годишен доклад за общото състояние на контрола в държавите-членки предвид:

- (a) годишните доклади, представени от националните органи;
- (b) одитите² и инспекциите на ЕС, проведени в държавите-членки;
- (c) всякаква друга важна информация.

Комисията представи своя първи доклад на Европейския парламент и на Съвета през август 2010 г.³ Основната цел на този доклад беше да се предостави първи преглед на данните и информацията относно официалния контрол, които се съдържат в първите годишни доклади на държавите-членки. Освен това в него е представено обобщение на резултатите от одитите и инспекциите на ЕС. Докладът

¹ Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (ОВ L 165, 30.4.2004 г. стр. 1).

² От 2010 г. насам терминът „инспекция“ е заменен с термина „одит“ с цел отразяване на по-широкия обхват на дейностите, осъществявани от Хранителната и ветеринарна служба (FVO). С цел по-лесна справка в настоящия доклад в повечето случаи се използва терминът „одит“.

³ COM(2010) 441 окончателен, 25.8.2010 г.

беше обсъден от държавите-членки в рамките на Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните през септември 2010 г. Комисията по околната среда и Комисията по земеделието и развитието на селските райони към Европейския парламент обсъдиха доклада през октомври 2010 г.

Комисията е започнала обсъждания с държавите-членки по повдигнатите в първия доклад въпроси, и особено за начина, по който могат да бъдат рационализирани и стандартизирани събирането и обработката на данните за официалния контрол.

Подходът, който се използва в настоящия втори доклад, се различава в известна степен. Той има за цел да направи общ преглед на контрола за безопасност на храните, осъществяван от ЕС, който не се ограничава до последната година, за която са налични годишни доклади от всички държави-членки, а се основава на най-скорошната информация от всичките три основни източника на информация за контрола, за да се предоставят доколкото е възможно актуални данни за начина на функциониране на системата за контрол на ЕС.

Основните източници, на които се основава настоящият доклад, са: а) годишните доклади на държавите-членки за 2008 и 2009 г., б) резултатите от контролната дейност на Комисията за периода 2008—2010 г. и в) друга приложима информация за контрола, включително:

- неотдавнашни доклади от държавите-членки за контрола в конкретни сектори;
- резултатите от системите за бързо предупреждение на ЕС (системата за бързо предупреждение за храни и фуражи — RASFF, Система за обявяване на болестите по животните — ADNS и системата за бързо предупреждение за поява на болести по растенията — Europhyt);
- обсъжданията и решенията относно контрола в рамките на Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните и Постоянния фитосанитарен комитет;
- преглед на случаите на нарушения, свързани със слабости в системите за контрол в държавите-членки.

2. Хранителната верига в ЕС

За да разберем как функционира системата на ЕС за официален контрол по хранителната верига (включително контролът, необходим за гарантиране на здравето на растенията, здравето на животните и хуманното отношение към тях), би било от полза най-напред да добием представа за мащаба и сложността на хранителната верига в ЕС. По най-нови данни, предоставени от Евростат, стойността на цялата продукция на хранителната верига в ЕС е около 750 милиарда евро. В този сектор, от първичното производство до търговията на дребно и заведенията за обществено хранене, са заети общо над 48 милиона души. По хранителната верига в ЕС, от производството на храни до търговията на дребно и заведенията за обществено хранене, работят около 14 милиона първични земеделски производители и 3 милиона стопански субекти в областта на храните. Тези обобщаващи цифри дават представа за размера на хранително-вкусовата

промишленост. Тя е мащабна, но също така е изключително разнообразна и сложна.

В първичното производство например средният размер на ферма е в диапазона от 90 хектара в страни като Чешката република до около 50 хектара в страни като Обединеното кралство, Франция и Германия и до по-малко от 8 хектара в страни като Полша, България и Румъния.

Наблюдават се също така съществени различия във видовете селско стопанство, развивани в ЕС; до голяма степен това е продиктувано от агро-климатични условия, но и от дългогодишни селскостопански традиции.

В ЕС има около 300 000 предприятия за производство на храни. При все това за много продукти — като например вино, зехтин, яйца и сирене — преработката може да се извършва от земеделски стопанства, а не от производствени предприятия. Съсредоточаването на вниманието само върху производствения сектор би означавало да се подцени общият размер и сложност на хранителната система в ЕС. Специално в рамките на производствения сектор малък брой предприятия, работещи в световен мащаб, имат много голям дял в количеството крайна продукция. Например в млекопреработвателния сектор 1 % от предприятията произвеждат над 60 % от общата продукция на ЕС. Извън първичното производство най-голям е броят на стопанските субекти в хранителната промишленост в края на хранителната верига, в секторите на търговията на дребно и заведенията за обществено хранене. В ЕС има над един милион търговци на храни на дребно, много от които са малки семейни предприятия, въпреки че малък брой големи вериги супермаркети доминират в сектора по отношение на общия обем на продажбите. Съществуват близо 1,4 милиона ресторанти и заведения за обществено хранене.

3. Общ преглед на контрола за безопасност на храните, осъществяван от ЕС

3.1. Преглед на годишните доклади на държавите-членки

ЕС е разработил обширно и подробно законодателство, с което се цели да се гарантира, че храната, която се предоставя на потребителите посредством тази голяма и сложна система за производство на храни, е безопасна и здравословна. Основните принципи на правото на ЕС в областта на фуражите и храните са определени в Регламент (ЕО) № 178/2002⁴. Съгласно този регламент най-голямата отговорност за гарантиране на безопасността на храните носят предприятията за производство на храни по цялата верига, от първичното производство до мястото на окончателната продажба на потребителя. Държавите-членки са задължени да следят и проверяват дали стопанските субекти изпълняват изискванията на правото на ЕС в областта на безопасността на храните и фуражите (включително

⁴ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните.

здравето на животните, хуманното отношение към животните и здравето на растенията). За тази цел от тях се изисква да въведат система за контрол.

В Регламент (ЕО) № 882/2004 се предвижда начинът на организиране и осъществяване на този контрол. По същество в регламента се определят общи правила за осъществяване на официален контрол за потвърждаване на съответствието с правилата на ЕС относно безопасността на хранителната верига. По-конкретно с регламента се налагат изисквания към държавите-членки при извършваните от тях проверки:

- за спазване на секторните законови изисквания от страна на субектите, или
- за това дали стоките, които ще бъдат пуснати на пазара на ЕС (било произведени в ЕС стоки или стоки, внесени от трети държави), отговарят на стандартите и изискванията на секторното законодателство.

Освен това органите на държавите-членки изпълняват други официални задачи съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004, каквито са изпълняваните задачи за борба с болестотворните агенти по животните или тяхното ликвидиране (напр. изследване на животни за наличие на определени болести в рамките на дадена програма, епидемиологично проучване след възникване на огнище на зараза, ваксинация против болести по животните или умъртвяването на животни, заразени с патогени.)

В Регламент (ЕО) № 882/2004 също така се предвиждат подробни правила относно контрола, който службите на Комисията осъществяват върху държавите-членки, за да проверят дали те изпълняват задълженията, предвидени в секторното законодателство и в Регламент (ЕО) № 882/2004. Държавите-членки трябва да изготвят и да изпълняват многогодишни национални планове за контрол, за да приведат в действие изискванията на регламента. Тези планове обикновено обхващат период от три до пет години и бяха приложени за първи път от началото на 2007 г. От държавите-членки се изисква да представят на Комисията годишен доклад за изпълнението на своите многогодишни национални планове за контрол. Бяха получени годишни доклади за 2007, 2008 и 2009 г.

Резултатите от първия анализ на националните доклади, изготвен от Комисията, бяха представени обобщено в нейния доклад за общ преглед от последната година, COM(2010) 441. В този доклад беше много трудно да се направят заключения на ниво ЕС като цяло поради голямата променливост на данните в различните национални доклади както по отношение на структурата, така и по отношение на съдържанието, а и поради липсата на хармонизирани данни за контрола. Това все още е характерна особеност на докладите за 2008 и 2009 г. и отчасти отразява значителните различия между държавите-членки по отношение на техните селскостопански структури, административни практики и размер. При все това съпоставимостта на докладите се е подобрила значително в резултат на а) придобиването на опит от страна на държавите-членки при изготвянето на докладите, и б) активния диалог, който се води понастоящем с държавите-членки за допълнително усъвършенстване на съдържанието, и по-специално за подобряване на тяхната съпоставимост. Тъй като към настоящия момент държавите-членки са предоставили информация за три последователни години,

могат да се установят някои интересни тенденции и развития във времето. Обобщена информация за тях е представена по-долу:

Събиране и анализ на данни

Една характерна особеност, която е обща за повечето доклади, са нарастващите усилия за подобряване на набирането и събирането на данни за броя и вида на извършените контролни действия и за резултатите от тях. В стремежа за постигане на ефикасност и ефективност качествените актуални данни са от съществено значение за оценяване на изпълнението, както и за набелязване на приоритети за бъдещата контролна дейност. Макар че в годишните доклади се посочват много нови и понастоящем осъществявани инициативи в тази посока, оказва се, че е налице ограничено споделяне на знания, умения и опит между различните органи по контрола в рамките на държавите-членки или между тях. В годишния си доклад за миналата година Комисията заяви намерението си да провери, в сътрудничество с държавите-членки, начина, по който може да се използва потенциалът за предаване и анализ на данни по електронен път за постигане на целите за опростяване и стандартизиране на ниво ЕС. Понастоящем е започната работа по този въпрос, което на свой ред може да подпомогне държавите-членки в разработването на техни собствени системи за управление на информация.

Общи отчети за работата

В насоките на Комисията относно структурата и съдържанието на докладите се изисква всеки национален орган ежегодно да представя общ отчет за работата на своята система за контрол. Тези отчети са с различно качество. В повечето доклади те са ограничени до обобщаващо заявление, че контролът е осъществен съгласно планираната организация, че общите стандарти за безопасност на храните, здравето и хуманното отношение към животните и здравето на растенията са задоволителни и, където са открити несъответствия, те обикновено са незначителни. Все пак в някои доклади се предоставя по-задълбочена и обоснована оценка въз основа на набор от показатели за работата. В някои случаи тези показатели се ограничават до броя и вида на извършените контролни действия и до това дали те са в съответствие с първоначалните планове. В други (Франция, Финландия, Швеция и Словашката република) показателите са по-подробни и с тях се цели да се измери работата по отношение на случаите на конкретни заболявания по животните или заболявания от хранителен произход. Във Франция също така има опити да се проследят разходите за контрол в няколко конкретни области.

Напредък в изпълнението на многогодишните национални планове за контрол

Изискванията към държавите-членки да въведат единни многогодишни национални планове за контрол, които обхващат всички контролни дейности по цялата хранителна верига „от фермата до трапезата“, беше сериозно предизвикателство. Националните системи за контрол в повечето държави са изключително сложни, като често пъти много различни организации участват в различни аспекти на контролната дейност, свързана с фуражите и храните, здравето на животните, хуманното отношение към тях и здравето на растенията. В

повечето държави-членки тези различни организации имат малък предишен опит в съвместна работа по изготвяне на единни планове за контрол. Освен това в повечето държави-членки оперативната отговорност за осъществяването на контрола е прехвърлена на регионалните и местните органи. За да се гарантира, че техните дейности са напълно интегрирани в националните планове по последователен и съгласуван начин, от националните органи се изискваше да укрепят механизмите за консултация и обмен на информация със своите регионални и местни органи. Годишните доклади за изпълнението на плановете показват, че е постигнат значителен напредък в установяването на структурите и процедурите за интегриране на плановете за контрол на всички участници на национално, регионално и местно ниво. Понастоящем основното предизвикателство за повечето органи е разработването на системи за информация и комуникация, които могат да осигурят точни данни за осъществения контрол и за резултатите от него, така че работата съгласно многогодишните национални планове за контрол да може да бъде точно оценена във времето и да бъде извършена корекция на целите и задачите в съответствие с приоритети, основани на риска.

Регистрация на стопанските субекти в областта на храните

Ефективната проследяемост на храните от източника на произход до крайното местоназначение е основен принцип на системата за контрол на безопасността на храните в рамките на ЕС. Основните съставни елементи на системата са подробна регистрация на всички субекти, ефективна система за идентификация на животните и проследяване на фуража и храната. Налице е значителен напредък в регистрацията на предприятия за производство на храни. В областта на фуражите обаче регистрацията на по-малки предприятия за фуражи все още е непълна. По отношение на проследяемостта на животни се наблюдават някои недостатъци при идентифицирането на едър рогат добитък и свине, и по-специално в системите за идентифициране на овце, кози и коне.

Оценка на риска и определяне на приоритетите

В Регламент (ЕО) № 882/2004 изрично се изисква от националните органи да разполагат с точно определена система за оценка на риска и определяне на приоритетите при контрола. Тъй като през предстоящите години се очаква затрудненията да са свързани с ресурсите, на този аспект на многогодишните национални планове за контрол и свързаните с тях годишни доклади следва да се даде по-висок приоритет. В някои доклади на държави-членки е представено добро описание на системите за категоризиране на риска на предприятията за храни и начина на организиране на техния контрол съгласно това категоризиране на риска. Нидерландия, Финландия и Словения са особено напреднали в тази област. В редица държави-членки обаче националните органи определят по-доброто категоризиране на риска от страна на стопанските субекти в областта на храните и фуражите е от като важна област, в която е нужно да се направят подобрения. През последните години Хранителната и ветеринарна служба (FVO) на Генерална дирекция „Здравеопазване и потребители“ посредством своите одити поставя повишен акцент върху необходимостта държавите-членки да осигурят редовното провеждане на официален контрол във всички сектори въз основа на риска и с необходимата честота.

Интензитет и обхват на контрола

Като цяло докладите показват, че в целия ЕС има високо равнище на интензитет на контрола. Честотата на инспекциите обаче се различава в голяма степен в зависимост от естеството на предприятията. Например в сектори, смятани за високорискови, като например производството на месо и мляко, контролът се упражнява много по-често.

Контролът в областта фуражите и страничните животински продукти е с по-малък интензитет, отколкото при храните. През последното десетилетие основните промени в правото на ЕС в областта на фуражите и страничните животински продукти, и по-специално необходимостта от регистрация на всички предприятия за фуражи и за странични животински продукти, доведе до огромна натовареност за предприятията и органите по контрола. В повечето доклади се признава, че има място за подобрения и за повишаване на интензивността на контрола въз основа на приоритизиране на рисковете в тези сектори.

Контролът в областта на здравето на животните се концентрира върху проверка на съответствието с изискванията, свързани с идентификацията на животните и вземането на проби за болести по животните, като например бруцелоза, туберкулоза, класическа чума по свинете и спонгиформна енцефалопатия по говедата (СЕГ). Освен това от държавите-членки се изисква да разполагат с планове за действия в извънредни ситуации, за да се справят с мащабни кризи, свързани с безопасността на храните и фуражите и със здравето на животните.

Координация между национални, регионални и местни органи

В много държави-членки оперативната отговорност за провеждането на официален контрол се носи основно от регионалните и местните органи. Това се отнася по-специално за държави-членки с прехвърлени правомощия, като Германия, Испания, Италия, Гърция, Обединеното кралство, Швеция и Финландия, в които регионалните и местните органи могат да имат висока степен на автономност. Предизвикателството, пред което са изправени тези държави-членки, е как да се осигури достатъчно надеждна система за отчетност, чрез която регионалните и местните органи могат да предоставят точен и съгласуван отчет за контролната си дейност на своите национални органи и чрез тях – на ниво ЕС.

Налице е и свързаният с това проблем за припокриващите се отговорности и контролни дейности между различните органи. Този проблем съществува от дълго време в редица държави-членки. Например в Гърция, Португалия и Румъния техните собствени вътрешни органи по одита посочват припокриващите се отговорности и оперативни дейности като значителен проблем. Тези държави-членки също така са сред държавите, които посочват недостатъчните ресурси като една от причините, поради която целите по отношение на броя на контролните дейности не могат да бъдат изпълнени. Като цяло се оказва, че държавите-членки с ясно определени отговорности и управленски структури, които показват отчетност на всички нива, работят най-ефективно.

Национални системи за одит

Съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004 от държавите-членки се изисква да извършват вътрешни одити или да организират извършването на външни одити, за да гарантират, че техните системи за контрол изпълняват целите на регламента. В него също така се предвижда, че тези одити подлежат на независимо подробно разглеждане и се извършват по прозрачен начин.

В почти всички държави-членки е въведена система за одити, въпреки че в повечето случаи те обхващат само ограничен набор от конкретни области за контрол в рамките на цялостната система. Резултатите от тези одити се представят в годишните доклади, като често това се прави в много обобщена форма. Основните слабости, установени при тези вътрешни одити, както и предприетите мерки за коригирането им, обикновено не се докладват подробно. При все това съществуват някои важни изключения. Например Финландия и Чешката република докладват за резултатите от своите одити и за областите, в които са установени слабости.

Освен това в годишните доклади се предоставя ограничена информация относно въведените разпоредби за привеждане в действие на изискванията за това докладите от одитите да бъдат подложени на независимо подробно разглеждане.

Надеждността (или нейната липса) на системите за одит на държавите-членки при осигуряването на необходимите подобрения в областта на контрола, ще придобива все по-голямо значение като критерий за риск, който се взема предвид при планиране на бъдещите одити на FVO.

Ресурси

Според данни, предоставени от националните органи, е изчислено, че над 100 000 души са заети пряко или косвено на национално, регионално и местно ниво в осъществяването на контрол на безопасността на храните и фуражите, здравето на животните, хуманното отношение към животните и здравето на растенията. Това е доста значителен ресурс, но при сравняване на целите на контрола с действителните резултати някои национални органи посочват недостига на персонал като една от основните причини за това целите на контрола да не бъдат постигнати. Някои държави-членки, като например Нидерландия, съвсем изрично посочват, че техните системи и действия за контрол търпят корекции, така че да се вземат под внимание реалното намаляване на персонала и рационализирането през последните години. Оценката на риска и определянето на приоритетите за контрола са ключови елементи при тези корекции.

Обучение

В националните доклади се предоставя подробен отчет за програмите за обучение, които се организират всяка година за персонала по контрола и за стопанските субекти в областта на храните. Като цяло усилията за обучение са значителни. Поставя се акцент върху три основни приоритета. На първо място, съгласно регламентите от „пакета за хигиената“, въведен през 2006 г., се изискваше

повишено съсредоточаване върху добрата хигиенна практика и прилагането на принципите на HACCP⁵ от всички стопански субекти в областта на храните. През последните години е извършена значителна работа по запознаването на стопанските субекти в областта на храните и персонала по контрола на всички нива с изискванията на новите регламенти. На второ място, напредъкът на науката и технологиите, и по-специално в относително нови области като производство на храни и фуражи (например нови храни, ГМО, материали, които влизат в контакт с храните, добавки за храни и фуражи) изискват постоянно актуализиране на знанията и уменията на персонала. На трето място, повишеното съсредоточаване върху фуража за животни и страничните животински продукти изисква специални усилия, за да бъдат запознати предприятията и служителите по контрола с новите изисквания на законодателството на ЕС в тези сектори.

Обучението на национално ниво се подкрепя и допълва от обучение, организирано от Комисията по програмата „По-добро обучение за по-безопасна храна“, която стартира през 2006 г., и предвидено съгласно член 51 от Регламент (ЕО) № 882/2004. Тази програма, която включва широк диапазон от теми, има за цел да направи официалния контрол по-ефективен, като гарантира, че операторите на всички нива спазват законодателството на ЕС, като съблюдават изискванията за опазване на общественото здраве, здравето на животните и растенията, както и за хуманното отношение към животните. Това от своя страна допринася за осигуряването на по-безопасни храни и фуражи, подобряване на стандартите за здраве на животните и растенията и повишаване на нивото на защита на потребителите и животните.

Резултатите от контролната дейност на Комисията, като например тези в областта на общата хигиена, както са посочени в част 3.2 от настоящия доклад, потвърждават, че в определени области е необходимо допълнително обучение.

Лаборатории

Всички държави-членки трябва да определят лаборатории, които да извършват анализа на пробите, взети при официалния контрол. Лабораториите са длъжни да работят и да бъдат оценявани и акредитирани в съответствие с определени стандарти на ЕС или международни стандарти, за да се гарантира спазването на единни и високи стандарти. На територията на ЕС има голяма мрежа от официални лаборатории. Много от тях работят на национално равнище, но регионалните и местните органи могат да определят и свои официални лаборатории, по-специално в държави-членки с автономни региони или местни органи. Това може да доведе до значително нарастване на броя на официалните лаборатории. Процесът на акредитиране е сложен и често е относително скъп, по-специално за по-малките регионални или местни лаборатории. В резултат на това някои държави-членки продължават да докладват за забавяния при постигането на пълна акредитация на всички свои официални лаборатории, участващи в изследвания в контекста на официалния контрол. През 2010 г. Комисията постави началото на обсъждания с държавите-членки относно изискванията за акредитация.

⁵ Анализ на опасността и контрол в критични точки.

Одитите на FVO потвърждават, че нивото на съответствие на лабораториите със законодателството на ЕС е различно в отделните сектори. По отношение например на рибата и рибните продукти като цяло лабораториите, извършващи анализи в контекста на официалния контрол, изглежда са добре оборудвани, имат възможност да извършват необходимите анализи и повечето от тях са акредитирани. Положението е различно например що се отнася до лабораториите, работещи съгласно националните планове за контрол на *Salmonella*. В одитите на FVO също така се съобщава за недостатъци в лабораториите във връзка с контрола върху пестицидите в някои държави-членки.

Резултат от официалния контрол и мониторинг

а) Основни области на несъответствие

В областта на производството на храни има две основни повтарящи се теми в докладите на държавите-членки относно несъответствието при производството на храни: контролът на хигиената в предприятията и етиктирането. Изискванията на регламентите от „пакета за хигиената“ влязоха в сила от 2006 г. В националните доклади за контрола през 2007 г. бяха отчетени широкоразпространени недостатъци при прилагането на тези регламенти, които вероятно се дължат отчасти на факта, че регламентите бяха влезли в сила едва през предходната година. Устойчив напредък в тази област е регистриран през 2008 г. и 2009 г., но в повечето доклади се посочва, че все още има проблеми по отношение на малките оператори в края на хранителната верига в секторите на търговията на дребно и заведенията за обществено хранене. Основните слабости включват: остарял сграден фонд и оборудване, липса на системи за вътрешни проверки от предприятията или слаби такива, недостатъчно прилагане на HACCP и непълно водене на регистри. Някои органи посочват проблеми в секторите на търговията на дребно и заведенията за обществено хранене, които се дължат на голямо текучество на персонал, по-специално на сезонни работници, което от своя страна създава трудности при осигуряването на персонал, който е добре обучен на добри хигиени практики. По отношение на етиктирането основната трудност изглежда се дължи на сложността на изискванията, произтичащи от различни области на законодателството (напр. добавки, хранителна стойност, място на произход и т.н.).

По отношение на фуражите основните несъответствия са свързани със: забавянния при регистрацията на стопанските субекти, недостатъчно прилагане на принципите на HACCP, хигиената в предприятия за производство на фуражи и нарушения на правилата относно добавките във фуражите.

По отношение на здравето на животните основните докладвани слабости са свързани с идентификацията на животните и контрола на придвижването им.

Що се отнася до хуманното отношение към животните във фермите, като причина за много от констатираните слабости беше посочена липсата на познания на селскостопанските производители, и по-специално на по-дребните от тях. Някои държави-членки регистрираха понижение на нивото на несъответствия във фермите след провеждането на обучение и предоставянето на информация на селскостопанските производители.

Резултат от официалния контрол и мониторинг

б) Общи тенденции в заболяванията от хранителен произход

Salmonella и *Campylobacter* са двете основни причини за заболявания от хранителен произход в ЕС. Извършеният от ЕОБХ анализ на докладите на всяка държава-членка относно зоонозите потвърждава тенденцията за намаляване на случаите на салмонелоза при човека в Европейския съюз. През 2009 г. са отчетени общо 108 614 потвърдени случая сред хора (данни, публикувани през 2011 г.), като по-специално има значително намаляване на причинени от *S. Enteritidis* случаи при човека. В доклада на ЕОБХ като причина за това намаляване се посочва прилагането в държавите-членки на програми за контрол на *Salmonella*.

В годишните доклади на държавите-членки за контрола се посочва, че вземането и изследването на проби за тези две микробиологични опасности представлява много голям дял от вземането и изследването на проби, свързано с производството на храни в държавите-членки.

Национални мерки за принудително изпълнение

В Регламент (ЕО) № 882/2004 се предвижда, че компетентните органи гарантират, че стопанските субекти предприемат мерки за коригиране на положението при установяване на несъответствие. Освен това в регламента се изисква от държавите-членки да разполагат с ясно определени правила относно санкциите, налагани при нарушаване на изискванията на правото на ЕС. Санкциите трябва да бъдат ефективни, съответни на нарушението и разубеждаващи. Почти във всички доклади се прави кратко обобщение на мерките, предприети за справяне с несъответствията. Най-често прилаганите мерки са предупреждения, глоби, временно или, при сериозни нарушения, окончателно затваряне на предприятия, и в редки случаи, наказателни производства в случай на измама и сериозни нарушения на законовите изисквания. Като цяло информацията относно системите за санкциониране или начина на тяхното прилагане е ограничена, а равнището на задълбоченост е различно в отделните държави-членки. При липса на по-конкретни и хармонизирани данни в годишните доклади не е възможно да се прецени доколко е съгласувана цялостната система за правоприлагане в отделните държави-членки. В някои държави-членки като Чешката република е налице тенденция за преминаване от съдебни процедури към по-малко обременителни и по-ефективни административни процедури за някои не толкова сериозни несъответствия.

Официален контрол след появата на конкретни заплахи за здравето — храна, животни и растения

През последните години най-големите спешни ситуации в областта на храните и безопасността на храните в ЕС, свързани с рискове за здравето, са свързани с производството на фуражи. През 2008 г. в Ирландия бяха регистрирани високи равнища на замърсяване с диоксин в свинското месо. Проблемът беше проследен до проблеми в производството на фураж, които произтичат от използването на силно замърсени отпадъчни масла в процеса на сушене. През 2010 г. замърсяване с диоксин беше открито в продукти с произход от Германия. То беше проследено до мазнини, изрично предназначени само за промишлена употреба, които са били добавени във фуражи за животни. Комисията е в процес на приемане на специфични мерки за справяне с този конкретен риск.

В областта на здравето на животните държавите-членки трябваше да съсредоточат допълни усилия за контрол на болестта син език и на инфлуенцата по птиците. Случаят с неотдавнашното огнище на шап в България подчертава значението на постоянната бдителност, но също така показва, че при правилно прилагане мерките за контрол на ЕС са ефективни за предотвратяване на разпространението на заболяването.

По отношение на здравето на растенията ограничаването на заплахата от нематод по боровата дървесина в Португалия и изпълнението на мерки, целящи унищожаване на огнището в Испания, бяха определени като много важен приоритет. Също така бързото разпространение на червен хоботник по палмите (*Rhynchophorus ferrugineus*) в държавите от Средиземноморието и няколкократно поява на огнища на азиатски сечко (*Anoplophora glabripennis*) и китайски сечко (*Anoplophora chinensis*) породиха необходимост от засилени действия за контрол и ограничаване от страна на държавите-членки. Мерките на ниво ЕС и усилията за контрол, положени от засегнатите държави-членки, са посочени в раздел 3.2 от настоящия доклад.

Интересни случаи като евентуални примери за добра практика

Класификация на предприятия и публикуване на резултатите (Дания, Чешката република, Обединеното кралство и Белгия): Изискването всички стопански субекти в областта на храните да бъдат регистрирани в съчетание с публикуването на резултатите от инспекцията на тези предприятия от официалните органи улесняват предоставянето на потребителите на полезен показател на стандарти за съответствие в ресторанти и магазини. Вече са на разположение няколко примера, като най-старият от тях е датската схема на „усмивка“ (<http://www.findsmiley.dk/en-US/Forside.htm>). По подобни идеи се работи в Обединеното кралство и Белгия.

Докладване от страна на самите стопански субекти за действия за коригиране на несъответствията (Нидерландия): Като част от усилията за подобряване на ефективността на службите по контрол и за облекчаване на натовареността с контролни дейности на стопанските субекти в областта на храните Нидерландия е въвела електронна система за изготвяне на доклади от самите стопански субекти в областта на храните. С помощта на тази система даден стопански субект в областта на храните може да докладва на контролния орган посредством интернет инструмент за докладване за действия, предприети в отговор на препоръки, дадени при предишни посещения с цел проверка. В случай на по-незначителни несъответствия тези доклади по принцип се приемат без необходимост от последващи посещения на органите, макар в отделни случаи да се правят проверки на място на случаен принцип.

Системи за управление на качеството (Белгия, Чешката република, Германия, Литва и Словения): Няколко държави-членки са въвели системи за управление на качеството (СУК) в рамките на своите служби по контрол и са ги акредитирали според международни стандарти. В Чешката република например системите за управление на качество на повечето контролни органи са одитирани от външни структури за съответствие със стандарта ISO 9001. Те смятат тези системи като важни инструменти за подобряване на цялостната ефективност и ефикасност на контрола, а постоянни независими прегледи на работата насърчават непрекъснатото усъвършенстване. В Германия специална Работна група по

управление на качеството в провинциите е разработила хармонизирана рамка за изготвяне на СУК във всяка от 16-те провинции.

3.2. Резултати от контролната дейност на Комисията в държавите-членки

Съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004 от Комисията се изисква да осъществява контрол в държавите-членки, за да провери дали като цяло официалният контрол се извършва съгласно съответните многогодишни национални планове за контрол и съгласно законодателството на ЕС.

За да бъдат спазени задълженията на Комисията FVO ежегодно изпълнява програма от одити и инспекции с цел проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните, здравето на животните, хуманното отношение към животните и здравето на растенията, както и за да провери дали официалният контрол в тези области се осъществява в съответствие със законодателството на ЕС. Програмата се публикува на уебсайта на Комисията в началото на всяка година.

Констатациите от всеки одит се включват в доклад, адресиран до съответния национален орган, заедно със заключенията и препоръките за отстраняване на установените недостатъци. В раздел 3.4 от настоящия доклад се посочва какви действия се предприемат за изпълнение на препоръките.

Информацията от одитите на FVO може да доведе до приемането на спешни мерки или мерки за безопасност от страна на Комисията (под формата на решения на Комисията) в случай на сериозна заплаха за безопасността на храните, здравето на животните или растенията, или когато рисковете не могат да се ограничат чрез действие, предприето единствено от засегнатата държава-членка. Тези правни инструменти могат да наложат допълнителни проверки, но също така и мерки за предотвратяване на търговията с фуражи, храни, животни и растения или продукти от тях, или техния внос, в зависимост от ситуацията.

Информацията от одитите на FVO може да бъде използвана също така, при необходимост, като доказателство за нарушения на законодателството на ЕС в контекста на производства за нарушение (вж. раздел 3.4).

Чрез публикуването на докладите от одита и на планове за действие на държавите-членки, както и чрез редовното актуализиране на профила на държавите Комисията предоставя на заинтересованите страни и на гражданите фактологичен отчет за това как контролните органи във всяка държава-членка изпълняват своите задължения за гарантиране на правилното прилагане на законодателството на ЕС.

През последните години FVO е провеждала около 250 одита годишно, които обхващат цялата хранителна верига, както и здравето на животните, хуманното отношение към тях и здравето на растенията.

Одитите в областта на безопасността на храните съставляват основната част от програмата. В рамките на разглеждания период най-малко 70 % от всички одити са имали за предмет безопасността на храните, като някои от тях са обхващали свързаните с това аспекти на здравето на животните. Около 12 % от одитите са били провеждани конкретно и само във връзка със здравето на животните.

Хуманното отношение към животните и здравето на растенията са били предмет на останалите приблизително 8 % от одитите, които всяка година са съсредоточавани върху всяка от тези области.

Докладите на FVO предоставят важна информация за начина на работа на системите за контрол на държавите-членки в областите, попадащи в приложното поле на нейните одити по време на периода, обхванат от доклада. В следващия раздел се излагат попадащите в обхвата на програмата въпроси, които представляват интерес в държавите-членки през последните три години, в областта на безопасността на храните, здравето на животните, хуманното отношение към животните и здравето на растенията. Освен това в раздела се прави кратко обобщение на основните констатации и заключения, произтичащи от различните серии одити.

Докладите от одитите на FVO, както и реакциите на компетентните органи по отношение на препоръките, дадени в докладите на FVO, могат да бъдат намерени на: http://ec.europa.eu/food/fvo/index_en.cfm

Безопасност на храните

Официален контрол върху млечните и месните продукти

В рамките на разглеждания период FVO проведе серия одити на контрола на хигиената, свързан с червеното месо и млекопроизводството в почти всички държави-членки. Одитите потвърдиха, че всички държави-членки са въвели надеждни системи за контрол, които до голяма степен изпълняват разпоредбите на Регламент (ЕО) № 882/2004, както и че модернизирването на предприятията за производство/преработка на месо/мляко, необходимо с цел да се отговори на стандартите на ЕС в контекста на присъединяването, до голяма степен е било осъществено успешно в десетте държави-членки, присъединили се към ЕС през 2004 г. Стопанските субекти в областта на храните са осъществили прехода към изискванията на регламентите от „пакета за хигиената“. В случаите, в които са забелязани недостатъци, те обикновено мога да се припишат на отделни случаи на пропуски от страна на персонала по контрола, което в повечето случаи е показателно за слаба система за надзор. Другата основна причина за продължаващото съществуване на недостатъци е свързана с недоброто прилагане на законодателството от страна на контролните органи.

Освен това серията одити установи тенденция, основно в някои от „старите“ държави-членки, да не се спазват стриктно настоящите изисквания за инспекции на месата, например по отношение на: а) използването на технически персонал вместо официални ветеринарни лекари за извършване на предкланична инспекция и б) отсъствието на официални ветеринарни лекари по време на клане, особено в по-малките кланици, и извършване на следкланична инспекция на по-късен етап.

Официален контрол върху храна за бебета

В 11 държави-членки и Швейцария бяха извършени одити за оценка на контрола върху производството на храна за бебета. В предприятията за производство на храни, работещи в този сектор, не бяха установени съществени недостатъци по

отношение на системите за контрол на хигиената и проследяемост. Програмите НАССР в тези предприятия обаче като цяло не са изготвени по такъв начин, че да вземат под внимание специфичните рискове, свързани с храните за бебета. Също така бяха отбелязани недостатъци по отношение на изискванията към състава и етикетирането, както и във връзка с вътрешните проверки за остатъци от пестициди и замърсители.

Официалният контрол върху адаптирани млека за кърмачета и храни за бебета невинаги е задоволителен по отношение на съставките, критериите за състав и хранителните вещества, етикетирането, както и остатъците от пестициди. Тези недостатъци на официалния контрол често са свързани с ограничено обучение на официалния персонал що се отнася до конкретни изисквания на законодателството, недобре изготвени програми за вземане и изследване на проби и ограничен капацитет за анализи на остатъци от пестициди. Както и в други сектори, за справяне с установените недостатъци системно се предприемат мерки посредством различни последващи дейности.

Преходни разпоредби за спазване на регламентите от „пакета за хигиената“

Съгласно регламентите от „пакета за хигиената“, които се прилагат от 2006 г. насам, на предприятията за производство на храни, чиито одобрения към онзи момент бяха ограничени до доставки само на техните местни пазари, беше предоставен преходен период до края на 2009 г., за да изпълнят всички изисквания на регламентите. Повечето от предприятията бяха предприятия с малък капацитет, преработващи ограничени количества храни от животински произход. До края на преходния период тези предприятия трябваше или да коригират обхвата на дейността си, или да се съобразят с хигиенните изисквания, въпреки че регламентите позволяват гъвкавост по отношение на някои разпоредби.

Наскоро бяха посетени шест държави-членки с цел извършване на преглед на напредъка в тази област. Констатирано беше, че когато в случаите, в които националните органи в съответствие с регламентите на ЕС са въвели механизми за гъвкавост, те са намерили решения за много от малките стопански субекти в областта на храните, по-специално в секторите на червеното месо и млякото. В държавите-членки с не толкова гъвкави механизми неспазването беше по-често срещано явление. При все това поради факта, че държавите-членки не спазват изцяло изискването за уведомяване на Комисията относно националните механизми за гъвкавост, пълна проверка на спазването на тези механизми на ниво ЕС не е възможна.

Проследяемост на говеждо месо и продукти от говеждо месо

До края на 2011 г. предстои завършването на серия одити на проследяемостта на говеждото месо и продуктите от говеждо месо. В сравнение с положението през 2002 г., когато беше извършен последният преглед, контролът на проследяемостта на говеждото месо и продуктите от говеждо месо, както и на задължителното етикетиране, е подобрен в посетените държави-членки. По отношение на проследяемостта на живи животни има някои недостатъци, които са свързани основно с управлението на базите данни, контрола на земеделските стопанства и

уведомяването за придвижването на добитък, извършвано от пазарите или търговците на добитък.

Официален контрол върху рибата и рибните продукти

Бяха извършени одити в девет държави-членки за оценяване на съответствието с изискванията на ЕС по отношение на рибата. Като цяло беше констатирано, че съществуват всеобхватни системи за официален контрол на рибните продукти във всички посетени държави, включително регистрация и одобрение на предприятия и риболовни кораби. В някои държави бяха констатирани значителни различия в осъществяването на официалния контрол в различните региони. Като цяло лабораториите, които извършват официални анализи, са добре оборудвани и с възможности да извършват необходимите анализи. Повечето лаборатории бяха акредитирани.

Макар цялостните системи да бяха добре организирани и управлявани, бяха констатирани три конкретни области на слабости по отношение на контрола върху: а) обектите за първично производство, като например риболовни кораби и рибни стопанства; б) някои кораби-фабрики и хладилни кораби; и в) конкретни параметри, свързани с рибните продукти, като например органолептични проверки, показатели за свежест, хистамин, паразити и микробиологични проверки.

Официален контрол върху домашните птици

Проведени са 12 одита на системите за контрол на държавите-членки по отношение на месо от домашни птици и месни продукти от домашни птици. Като цяло общото ниво на съответствие е добро. Обхваната беше цялата верига за производство на продукти от домашни птици, въпреки че в някои случаи броят на проверките на фермите беше ограничен. Основните области, набелязани за подобрене, бяха свързани с: прилагането на специфични хигиенни изисквания, като например честота на вземане на проби от трупове и прилагане на планове за НАССР в предприятията; и липсата на уведомления до Комисията за националното законодателство, което дава възможност за гъвкавост на кланици с малък капацитет. Последната точка отразява положението при гъвкавата организация в секторите за производство на червено месо и мляко, посочени по-горе в настоящия доклад.

Планове за контрол върху салмонелата

Проведени са седем одита на националните планове за контрол върху салмонелата в сектора на домашните птици. Във всички посетени държави-членки са въведени планове за контрол, но в някои случаи имаше забавяне на изпълнението при определени категории. Във всички държави-членки плановете за мониторинг и официално вземане на проби за салмонела при различни категории домашни птици не отговаряха напълно на законодателството на ЕС, което се дължеше до голяма степен на недостатъци при вземането на проби, на действия, предприети след получаване на положителни резултати от изследванията, както и на лабораториите.

Контрол върху вноса на храни от неживотински произход

Във връзка с изпълнението на решенията на Комисията, свързани с микотоксини и примесването на оцветители тип Судан, официалният контрол се е подобрил значително, по-специално при вземането на проби, подготовката на проби и обработката на пратки, които не отговарят на изискванията. При все това бяха констатирани слабости при: стоки, при които честотата на проверките зависи от оценката на риска, направена от държавите-членки, системата за бързи предупреждения, лабораториите и докладването на аналитични резултати.

Неотдавна при извършени от FVO одити в държави-членки беше обърнато особено внимание на изпълнението на Регламент (ЕО) № 669/2009 относно официалния контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход⁶. Първите резултати показват, че като цяло държавите-членки са изпълнили основните задължения по регламента, по-специално чрез създаване на определени гранични пунктове (DPE) за целите на проверките на документи, за самоличност и физическите проверки. Областите, в които е необходимо допълнително развитие, включват: по-добро сътрудничество между компетентните органи и улесняване на по-нататъшния превоз на пратки между различните държави-членки до получаване на резултатите от физическите проверки.

Остатъчни вещества от пестициди

FVO проведе десет одита на контрола върху остатъчните вещества от пестициди в държавите-членки. Резултатите показват, че отговорностите на компетентните органи са ясно определени и че цялостните програми за контрол върху остатъчните вещества от пестициди са изпълнени по задоволителен начин, както и че са основани на риска.

При все това при официалния контрол в няколко държави-членки липсва лабораторно оборудване, с което може да се извършват ефективни анализи с широкия аналитичен обхват, изискван от законодателството на ЕС. Към тези държави-членки са отправени препоръки за корективни мерки и активно се следи за тяхното изпълнение.

По време на одитите на FVO беше отбелязано, че макар че собственият контрол е общо изискване съгласно законодателството на ЕС в областта храните, стопанските субекти в областта храните (и по-специално големите вериги за продажба на дребно) са въвели всеобхватни системи за автоматичен контрол, насочен към остатъчните вещества от пестициди. Отбелязано беше също, че тези системи, които функционират успоредно с официалния контрол, не са били обект на оценка от компетентните органи. Поради това, и в съответствие с Регламент (ЕО) № 882/2004, FVO препоръча на държавите-членки да оценят надеждността на тези системи за собствен контрол и да вземат предвид резултатите при установяване на честотата на официалните проверки (регламентът изисква по-

⁶ Регламент (ЕО) № 669/2009 на Комисията от 24 юли 2009 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на засиления официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход и за изменение на Решение 2006/504/ЕО.

специално при официалните проверки на държавите-членки да се взема предвид надеждността на вътрешните проверки, извършвани от стопанските субекти в областта на храните).

Официален контрол върху прилагането на Регламент (ЕО) № 852/2004 („Обща хигиена“)

В държавите-членки бяха извършени двадесет и два одита за оценка на съществуващите системи за официален контрол и проверка на съответствието с: правилата за хигиена на храните, установени с Регламент (ЕО) № 852/2004, разпоредбите за проследяване и етикетиране и правилата, приложими за пускането на пазара на бутилирана вода. Във всички посетени държави-членки съществуваше официален контрол и при инспекциите, наблюдавани от одиторските екипи на FVO, се потвърди, че националните инспектори са уверени в оценката на хигиенните изисквания. При все това по отношение на оценката на НАССР от страна на компетентните органи в повечето държави-членки бяха констатирани слабости с оглед на съответно ниско ниво на прилагане на принципите на НАССР от самите стопански субекти в областта на храните. Също така беше констатирана липса на обучение.

Официален контрол върху добавки в храните

В определени държави-членки бяха извършени шестнадесет одита за оценка на съществуващите системи за официален контрол върху добавките в храните. Резултатите показаха наличие на добре установени правни рамки и организационни структури за официален контрол във всички посетени държави-членки, както и добре развити мрежи от лаборатории. Като цяло е наличен достатъчен брой персонал за контрол, въпреки че равнището на квалификацията и обучението би могло да бъде повишено. Процедурите за контрол като цяло са добре документирани, при контрола широко се прилага основаният на риска подход и се предприемат мерки в случаи на несъответствие. При все това бяха установени някои недостатъци в контрола върху чистотата и етикетирането на добавките в храните. Като цяло липсва контрол в пункта за внос, освен за неразрешени оцветители, посочени изрично в законодателството на ЕС. В редица държави-членки не се прилага законодателството на ЕС за мониторинг на потреблението и използването на добавки в храните. Към този проблем се подхожда активно в процеса на проследяване.

Официален контрол върху материали, предназначени да влизат в контакт с храни

Предприета беше серия от шестнадесет одита за оценка на официалния контрол върху материалите в контакт с храни (МКХ). Въпреки че са установени правните уредби за официален контрол на МКХ, в редица държави-членки прилагането започна едва неотдавна и са необходими допълнителни усилия за разработване на системи за контрол, включително специални насоки за контрол, подобряване на лабораторната база и провеждане на специфично за сектора обучение. Определянето на компетентни органи за официален контрол често е неясно и води до липса или до припокриване на контрола. Тъй като регистрацията на стопанските субекти в областта на МКХ не е задължителна съгласно правото на ЕС, няма гаранция, че те са обхванати от официалния контрол. Като цяло съществува добре

установен и основан на риска контрол на ниво производство на МКХ, но са необходими допълнителни усилия за контрол на ниво потребители на МКХ, например контрол върху предприятията за обработване на храни. Персоналът на компетентния орган често е с недостатъчна квалификация по отношение на специфични въпроси, свързани с МКХ, като например системи за проследяване, добра производствена практика и оценяване на декларациите за съответствие.

Официален контрол върху генетично модифицирани организми (ГМО)

Одитите на FVO бяха съсредоточени върху официалния контрол, провеждан с цел проверка на съответствието с изискванията за проследяване и етикетирание, свързани с пускането на пазара на храни, фуражи и семена от ГМО, както и върху осъществяването на специален контрол, изискван при вземане на спешни решения, насочени към предотвратяване на вноса на неразрешени ГМО. Въпреки че контролът като цяло се осъществява в съответствие с изискванията на ЕС, бяха отбелязани някои недостатъци по отношение на: контрола върху вноса на китайски ориз, акредитацията на лабораториите и недостатъчните проби за лабораторен анализ.

Здраве на животните

Програми за ликвидиране на болестите по животните: дейности на работни групи

В допълнение към дейностите на FVO за ликвидиране на посочените по-долу болести през 2000 г. беше създадена работна група за мониторинг на финансирани от ЕС програми за ликвидиране на болести с цел повишаване на ефективността на тези програми. По отношение на някои болести, като туберкулозата по говедата, бруцелозата, бесът и класическа чума по свинете, бяха създадени специални групи, които да осигуряват техническа подкрепа на държавите-членки и да осъществяват мониторинг на изпълнението.

Ликвидиране на туберкулозата по говедата и бруцелозата

Ликвидирането на туберкулозата по говедата и бруцелозата по едрия рогат добитък, овцете и козите е приоритетна задача в държавите-членки, които не са официално обявени за свободни от тези болести. FVO извърши десет одита на програми за ликвидиране на туберкулозата и/или бруцелозата. Одобрените и съфинансирани от ЕС програми като цяло бяха изпълнени на добро ниво. Въпреки това в някои от посетените държави-членки бяха открити недостатъци (в някои случаи сериозни) по отношение на ограничаването на придвижването, честотата на изследванията и на вземане на проби и/или провеждането на епидемиологични проучвания.

Резултат от дейностите на FVO и работната група е специалното внимание, което Комисията отделя с цел да се гарантира, че недостатъците в тези държави-членки се преодоляват чрез по-добро изготвяне, изпълнение и мониторинг на програми за ликвидиране на болести.

Бяс

В резултат на изпълнението на финансираните от ЕС програми за ликвидиране на бяса по време на одитите на FVO в балтийските държави-членки беше докладвано за значителен напредък при ликвидирането на тази болест. При все това в някои държави-членки бяха установени недостатъци при изпълнението на програмите за ваксиниране. Резултатите от одитите на FVO показват, че разпространението на бяс сред домашните и дивите животни продължава да предизвиква загриженост.

Класическа чума по свинете

В резултат на засиленото прилагане на мерки за биологична безопасност и подобрените кампании за ваксинация на диви свине в рамките на финансирана от ЕС програма за ликвидиране през последните години в ЕС се наблюдаваха единствено спорадични огнища на класическа чума по свинете (КЧС) при домашните свине. Тези огнища бяха добре овладени от държавите-членки чрез прилагане на съответното законодателство на ЕС и на планове за действие в непредвидени случаи (вж. по-долу). Въпреки тези подобрения КЧС продължава да се проявява в популацията на дивите свине в някои региони в няколко държави-членки в Централна и Югоизточна Европа, като поражда риск от повторно въвеждане на вируса в популациите на домашни свине. FVO наблюдава ситуацията с болестта и на органите се оказва помощ, *inter alia*, чрез дейностите на работната група, по-специално в България и Румъния, за справяне с болестта при специфичните обстоятелства, преобладаващи във всяка от тези държави-членки.

Планове за действие в непредвидени случаи

Към държавите-членки има правно изискване да изготвят планове за действие в непредвидени случаи, за да бъдат подготвени при евентуално възникване на тяхна територия на огнища на основни епизоотични болести като шап и класическа чума по свинете. FVO извърши одити на тези планове за действие в непредвидени случаи в осем държави-членки. Заключениета от тези одити бяха, че компетентните органи като цяло са показали способността си да реагират своевременно на уведомления за съмнения за епизоотични болести и да предприемат необходимите мерки. Направени бяха препоръки за подобряване на някои аспекти като състоянието на готовност на лабораториите, местните правила и редовните прегледи и актуализации на планове.

Официален контрол върху лабораториите за шап

Комисията е правно задължена да инспектира лабораториите в ЕС, които работят с живи вируси на болестта шап, поради рисковете за здравето на животните, ако вирусът напусне контролираната среда. Съществуват 16 национални диагностични лаборатории и три лаборатории, оправомощени да работят с вируса с цел производство на ваксина. През последните години бяха инспектирани осем лаборатории и бяха получени нееднозначни резултати. Сериозни проблеми бяха установени в три лаборатории, което би могло да представлява риск от изпускане на вируса. В две от лабораториите проблемите, свързани със системите за обезвреждане на отпадъци, бяха решени бързо, но в третата нивото на биологичната сигурност беше недостатъчно и одобрението за работа с живи вируси на шап беше отеглено. Предвид съществуващите рискове и значителните ресурси, необходими за надзор на работата на тези лаборатории както на ниво

държави-членки, така и на ниво на ЕС, тези констатации потвърждават, че лабораториите за работа с вируса на шап следва да бъдат одобрени единствено в онези държави-членки, които са състояние да гарантират съответствие с член 65 от Директива 2003/85/ЕО, и по-специално да осигурят необходимите за тази цел ресурси.

СЕГ

При СЕГ беше наблюдаван рязък спад в разпространението на болестта и това позволи възрастта за изследване да бъде увеличена значително. Честотата на одитите на FVO в тази област беше съответно намалена.

Син език

След осигуряването на ваксини срещу болестта син език серотип 8 FVO извърши одити в четири държави-членки за оценяване на изпълнението на съфинансираната спешна ваксинация срещу син език. Въпреки че бяха установени някои недостатъци, свързани основно с изключване от ваксинация на определени субпопулации, като например добитък за уговяване и агнета за подмяна, кампаниите за ваксинация като цяло бяха проведени съгласно изискванията на одобрените програми.

Хуманно отношение към животните

FVO извърши 39 одита на контрола върху хуманното отношение към животните, включващи хуманното отношение във фермите, по време на транспортиране и в кланиците. В рамките на тази интензивна програма, която обхваща всички държави-членки, бяха направени важни констатации в три основни области.

В рамките на одитите на FVO беше осъществен мониторинг на напредъка на държавите-членки по отношение на постепенното извеждане от употреба на неуголемени клетки за отглеждане на кокошки-носачки с краен срок 1 януари 2012 г. Съществуват опасения, че значителен брой производители в редица държави-членки няма да успеят да спазят крайния срок. Комисията работи с експерти в държавите-членки с цел ускоряване на процеса на постепенно извеждане от употреба и постигане на съответствие през 2011 г.

По отношение на хуманното отношение към свинете държавите-членки се намират на различни етапи от подготовката си за изпълнение най-късно до 1 януари 2013 г. на изискването за задължително групово отглеждане на бременни свине майки. Осъщественият от FVO мониторинг на напредъка в тази сфера показва, че в повечето държави-членки ще бъдат необходими значителни усилия за спазване на крайния срок. Не е постигнат задоволителен напредък по отношение на по-дългогодишни изисквания, каквото е необходимостта от използване на други екологични или управленски практики, вместо частичното отрязване на опашките на малките прасенца, с изключение на Швеция и Финландия, където вече е въведена забрана за частичното отрязване на опашките.

По отношение на транспортирането, въпреки че през 2007 г. много малък брой държави-членки бяха добре организирани, за да изпълнят изискванията за

одобрение на превозните средства, през последните години се наблюдава устойчив напредък в постигането на по-добри нива на съответствие. По-специално новото изискване за инсталиране на уреди за следене на температурата и предупредително устройство като цяло е изпълнено успешно. При все това в повечето държави-членки в процеса на одобрение на превозните средства не е обърнато достатъчно внимание на конкретни изисквания, свързани с поилките и сателитните навигационни системи.

Здраве на растенията

Контрол върху вноса на контролирани артикули

Проведени бяха единадесет одита на системите на държавите-членки за контрол на здравето на растенията при внос като част от серия одити на преразгледания режим на ЕС за здравето на растенията при внос, прилаган от 2005 г. Бяха отбелязани значителни подобрения в системите за контрол. При все това съществуват пунктове, на които трябва да бъде обърнато внимание, особено по отношение на контрола на места, различни от пунктовете на влизане. Проблеми бяха отбелязани по отношение на контролираните транзитни стоки, тъй като беше невъзможно да бъдат идентифицирани всички такива стоки в първия пункт на влизане. В резултат на това някои стоки не са преминали необходимия контрол на здравето на растенията. Разпределението на ресурсите и недостатъците в инфраструктурата са в основата на пропуските в някои държави-членки.

Огнища на вредни организми

Проведените двадесет и три одита обхванаха широк кръг от вредни организми. Що се отнася до най-значимите вредители, нематодът по боровата дървесина (*Bursaphelenchus xylophilus*) се среща в Португалия, а огнища на този вредител възникна в Испания. Поредица законодателни промени и инициативи за правоприлагане от страна на Комисията, насочени към засилването на контрола, включително няколко одита на FVO, допринесоха за предотвратяване на разпространението на този вредител в останалата част на ЕС. В случая с червения хоботник по палмите (*Rhynchophorus ferrugineus*) одитите на FVO показаха, че държавите-членки полагат всички усилия да установят контрол върху този вредител. Неговите биологични характеристики затрудняват ранното му откриване и контрол, а освен това съществуват значителни проблеми при изпълнението на необходимите мерки за ликвидирането му в частните градини и градовете, където обикновено се намират растенията приемници (палмите). Червеният хоботник по палмите понастоящем е широко разпространен в много от областите на ЕС, в които се отглеждат палми.

Китайският сечко и азиатският сечко (*Anoplophora spp.*) са вредители по голям брой различни дървесни видове. Одитите на FVO показаха, че на практика държавите-членки не прилагат систематично необходимите мерки за своевременно ликвидиране. Независимо от това, с изключение на голямо огнище в Северна Италия, огнищата като цяло са ограничени до малки области, а някои са ликвидирани.

Вътрешен контрол върху здравето на растенията

Извършени бяха шестнадесет одита на вътрешния контрол върху здравето на растенията, включително на поддържането на защитена зона, прилагането на системата за фитосанитарни паспорти и контрола в сектора на картофите. Повечето от одитите потвърдиха наличието на правилен контрол в защитените зони, но имаше случаи, при които от държавите-членки беше изискано да подобрят значително контрола, за да избегнат отмяна на статута на защитена зона. Одитите на фитосанитарните паспорти показаха нееднозначни резултати. Те сочат, че не са взети мерки по отношение на многобройните несъответствия, установени по време на предишната серия одити. Резултатите показаха също, че посредством адекватно приоритизиране на задачите и разпределение на ресурсите може да бъде установена правилна система за контрол. При повечето одити в сектора на картофите беше установен напредък.

Фуражи за животни и странични животински продукти (СЖП)

В тази област FVO извърши тридесет и девет одита. Основните заключения, произтичащи от тези одити, са изложени по-долу.

Въпреки че процесът на одобрение на по-големите предприятия за фураж, за които се изисква одобрение, е завършен във всички държави-членки, регистрацията на по-малките предприятия все още не е приключила. Законодателството на ЕС изисква регистрация на всички стопански субекти, които извършват дейност на всеки един от етапите на производство, преработка, складиране, транспорт или разпределение на фуражи.

Често бяха установявани грешки при изготвянето и прилагането на процедури, основани на HACCP, наред с липсата на опит в рамките на компетентните органи относно начина на тяхното оценяване.

В много от случаите липсваше основан на риска подход при контрола върху вноса и физически проверки на някои стоки са извършвани недостатъчно често.

Съществува потенциален риск преработеният животински протеин, съдържащ се в органичните торове и подобрителите на почвата, да попадне във фуражи. Одитите на FVO установиха необходимост от засилване на официалния контрол върху органичните торове и подобрителите на почвата, който беше до голяма степен задоволителен в производствените бази, но слаб в останалата част на веригата за пускане на пазара и употреба. В следващата поредица от одити на FVO се поставя специален акцент върху контрола на тази част на веригата за фуражи.

Значително подобрение е установено при използването на търговската документация за СЖП, както и при нейната точност и надеждност. Същото се отнася за събирането, транспортирането, идентификацията и обезвреждането на СЖП, които, с изключение на сектора на търговията на дребно, отговарят до голяма степен на съответните изисквания.

Контрол върху вноса на храни от животински произход и животни

FVO извърши 30 одита на контрола върху вноса и транзита. Всички държави-членки разполагат с всеобхватни системи за официален контрол върху вноса и като цяло те функционират правилно.

По-специално разработването и внедряването на обща компютризирана система за внос в рамките на системата TRACES е улеснило и опростило много процедури за граничните инспекционни пунктове и е подобрило комуникацията между държавите-членки, свързана с вноса и транзита. Освен това системата е улеснила общия преглед на разпределението на вноса в ЕС. При все това фактът, че някои от основните държави-членки вносителки все още не използват в пълна степен TRACES, остава слаба страна.

В рамките на одитите бяха установени редица проблеми, спрямо които следва да бъдат предприети мерки:

Действащите понастоящем правила във връзка с контрола на трансбордиране на пратки с произход в трета държава, през която се преминава транзитно по пътя към друга държава, са сложни и се прилагат трудно, по-специално във връзка с уведомяването на съответните гранични инспекционни пунктове, както и с проследяването и потвърждаването на излизане в рамките на изискваните срокове. Макар че такива затруднения има във всички пристанища, те се срещат най-често в по-големите пристанища, където се осъществяват повечето такива видове трансбордиране. В периода на изчакване на повторната оценка на действащите понастоящем правила са направени някои изменения на приложимите срокове и са издадени насоки, чрез които правилата да станат по-ефективни и по-лесни за прилагане.

Налице са големи различия в плановете за мониторинг за внасяните в държавите-членки пратки. Стратегията за мониторинг, нивата на вземане на проби и диапазонът от изпитваните продукти и техния произход се различават в голяма степен.

Компетентните органи не използват системно мерки за правоприлагане и санкции за подобряване на съответствието в области като уведомяването за пратки преди тяхното физическо пристигане и правилното попълване на официалната документация.

Остатъчни вещества от ветеринарномедицински препарати и замърсители

FVO извърши двадесет одита на контрола върху остатъчните вещества от ветеринарномедицински препарати и замърсителите в държавите-членки. Основните заключения от тези одити са изложени по-долу.

Извършващите анализи лаборатории в повечето държави-членки понастоящем са акредитирани по стандарта ISO 17025:2005, но съществува огромно разнообразие от свързани с остатъчните вещества методи, които са включени в обхвата на акредитацията. Условията и процедурите за акредитация на такъв метод зависят от политиката на националните органи по акредитация. Ако те приемат „гъвкав обхват“, след като бъдат изпълнени първоначалните критерии за акредитация,

лабораторията може да добавя комбинации от вещества/матрици/видове към вече акредитирания метод, без да иска всеки път одобрение от органа по акредитация. Ако националните органи по акредитация изискват всеки такъв допълнителен метод да бъде представен за одобрение, което обикновено се случва при годишните одити, процедурата е много по-бавна и често е свързана с по-големи разходи за лабораториите.

В Решение 2002/657/ЕО на Комисията се предвиждат задължителни инструкции за официалните лаборатории за остатъчни вещества относно валидирането на методите, свързани с остатъчни вещества. Въпреки че изисква време и понякога е сложно, това хармонизира подхода за валидиране в държавите-членки, повиши надеждността на резултатите и осигури насоки за лабораториите за остатъчни вещества в трети държави.

Конете, лекувани с определени лекарства, трябва да бъдат изключени по безопасен начин от хранителната верига за шест месеца (при определени лекарства) или до края на живота им. Това се прави в раздел IX от паспорта, който следва да има всеки кон в ЕС след достигане на шестмесечна възраст. Въпреки че крайният срок за регистрация на всички коне е изтекъл, в няколко държави-членки изпълнението все още продължава. В повечето държави-членки паспортите на конете се изискват и проверяват при клане, но много малко държави-членки, ако изобщо има такива, са направили проверка на връзката между определено лечение и вписаните данни в раздел IX на паспорта.

Информация за хранителната верига (ИХВ) при клане се предоставя за всички видове в повечето държави-членки. При все това законодателството се тълкува по различни начини. Някои държави-членки изискват от собствениците/стопаните да декларират в ИХВ всички лечения, на което е било подложено животното през живота си. Други изискват единствено декларация, че животните няма да бъдат заклани преди изтичането на срока за оттегляне на дадено лекарство.

3.3. Други източници на информация за контрола в държавите-членки

Доклади по сектори

Съгласно разпоредбите в законодателството на ЕС относно различни аспекти на безопасността на храните, здравето на животните, хуманното отношение към животните и здравето на растенията от държавите-членки се изисква да представят редовно доклади относно някои специфични изисквания. Въз основа на тези национални доклади Комисията от своя страна изготвя редица секторни доклади, в които се съдържа информация за ситуацията с прилагането на някои аспекти от законодателството на ЕС, приложимо за хранителната верига, включително в някои случаи конкретни данни за официалния контрол и резултатите от него в съответните области.

Сред най-важните такива доклади са тези за: мониторинга и изследването на преживни животни за наличието на трансмисивна спонгиформна енцефалопатия (ТСЕ); тенденциите и източниците на зоонози; заразните агенти, причиняващи зоонози, и огнищата на токсични инфекции от хранителен произход в Европейския съюз (чието изготвяне е възложено на Европейския орган за безопасност на

храните (ЕОБХ); подлежащите на задължително обявяване болести по едрия рогат добитък и свинете (в контекста на търговията в рамките на ЕС), както и годишният доклад за мониторинга на остатъчни вещества от пестициди в ЕС и докладите относно заседанията на работните групи за ликвидиране на болестите по животните.

В приложението към настоящия доклад е включена таблица, в която се изброяват основните доклади на Комисията, публикувани през последната година, както и уебсайтовете, на които са публикувани.

Системи за бързо предупреждение и други инструменти за докладване

Съществуващите системи за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), за обявяване на болестите по животните (ADNS) и за бързо предупреждение за поява на болести по растенията (Europhyt) са важни инструменти за управление на бързия отговор при спешни случаи и при нови рискове, както и източник на информация за развитието на опасностите и заболяванията на различните етапи на хранителната верига. Предоставените от тях данни могат да бъдат важен показател за недостатъци при спазването на законодателството по отношение на установените стандарти за безопасност. Всяка година в годишните доклади за RASFF и ADNS, които се публикуват на уебсайта на Комисията, се обобщават подробните резултати от тези системи за предупреждение за безопасността на храните и болестите по животните.

http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm .

По отношение на Europhyt, информационният инструмент за прихващане на пратки по фитосанитарни съображения, Комисията е в процес на стартиране на уебсайт, на който ще бъдат публикувани месечни доклади за прихващания.

TRACES — системата, която позволява обмен на информация между Комисията и държавите-членки за контрола, упражняван върху животните и животинските продукти (за национална продукция и внос от трети държави), е друг важен източник на данни не само за обема на движенията на обхванатите стоки, но и за провеждания официален ветеринарен контрол:

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/traces/index_en.htm.

Докладване на заседанията на Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните

Държавите-членки също така редовно представят доклади за състоянието на контрола на заседанията на Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните. Те могат да бъдат рутинни доклади за разпространението и контрола на заболявания от хранителен произход, болести по животните или по растенията или да са свързани с неотдавнашни огнища на заболявания и предприетите в отговор спешни мерки. Тези доклади представляват важен източник на информация, за да може Комисията да прецени какво е състоянието на контрола в държавите-членки. През последните години Комисията възприе практиката да публикува тези доклади на своя уебсайт заедно с протоколите от съответните заседания.

Освен това в някои области Комисията подготвя сборници с получените от държавите-членки доклади и ги предоставя на заседанията на постоянния комитет (тези сборници могат да бъдат намерени на следния уебсайт: http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/index_en.htm).

3.4. Последващи действия и принудително изпълнение

Постоянното внимание върху и координацията на действията по принудителното изпълнение остава приоритет във всички области, попадащи в обхвата на настоящия доклад. Препоръките, които се съдържат в докладите на FVO за извършените одити, представляват важен принос в това отношение. Тези препоръки се проследяват системно посредством широк кръг от дейности.

От компетентните органи на държавите-членки се изисква да представят „план за действие“, в който да опишат как са приложили или възнамеряват да приложат препоръките. Комисията от своя страна оценява плана за действие и системно осъществява мониторинг на изпълнението на всички тези действия чрез редица последващи действия, включително: а) общи одити на последващи действия, по време на които FVO и органите на държавата-членка се срещат, за да направят преглед на напредъка, постигнат при изпълнението на всички препоръки, отправени към съответната държава-членка; б) одити на място на последващи действия във връзка с конкретни въпроси или искания за писмени доклади по конкретни въпроси, както и в) двустранни срещи на високо равнище в случай на широкообхватни или повтарящи се проблеми.

Друг източник на информация, който може да насочи към несъответствие или проблеми с правоприлагането, са жалбите от представители на обществеността или неправителствени организации (НПО), като Комисията се стреми да гарантира, че по отношение на проблемите се предприемат действия заедно с държавите-членки с цел постигане на положителен резултат.

По отношение на други инструменти и в рамките на периода 2009—2010 г. Комисията създаде пилотния проект на ЕС, в който от април 2008 г. насам на доброволни начала участват петнадесет държави-членки и който има за цел да предостави по-бързи и по-пълни отговори на въпросите, произтичащи от прилагането на правото на ЕС, да бъде полезен инструмент, тъй като е подобрил комуникацията между Комисията и държавите-членки и е допринесъл за решаване на проблеми, свързани с принудителното изпълнение, без необходимост да се прибегва до официална процедура за неизпълнение на задължение.

При все това, когато компетентните органи не успеят да предприемат задоволителни корективни мерки за справяне с повтарящи се проблеми, и когато описаните по-горе механизми не водят до задоволително решение или водят до недостатъчен напредък, може да се наложи Комисията да започне процедура за неизпълнение на задължение с цел постигане на съответствие от държавата-членка.

Това се е случило при три дела, заведени срещу Гърция поради факта, че държавата постоянно не е успявала да изпълни редица важни компоненти на законодателството на ЕС в областта на безопасността на храните. Съдът на ЕС

постанови три решения с осъдителна присъда срещу Гърция за неизпълнение на задължението за прилагане на правото на ЕС. По-конкретно:

- При одитите на FVO са установени дългогодишни, основни и системни недостатъци в официалния контрол, осъществяван от Гърция, главно поради недостиг на човешки ресурси във ветеринарните служби на Гърция. В резултат на това както централната администрация, така и децентрализираните органи не са успели да осъществят официален контрол по ефективен и задоволителен начин. Съдът заключи, че резултатите от усилията, положени от гръцките власти за решаване на тези проблеми, не са задоволителни⁷.

- освен това Съдът заключи, че Гърция не е успяла да приложи правилно основните разпоредби на правото на ЕС в областта на страничните животински продукти, които не са предназначени за консумация от човека⁸, и на защитата на животните по време на транспортиране и в кланиците⁹.

Освен това през 2010 г. Комисията издаде обосновани становища срещу Италия и Испания.

- В случая с Италия по време на одитите на FVO беше констатирано, че италианските органи не са успели да изпълнят своите задължения съгласно законодателството на ЕС в областта на фитосанитарните въпроси поради липса на персонал. В резултат на това в много случаи Италия не е успяла да спази изискванията за уведомяване. Освен това установеният от FVO проблем е довел до хронична невъзможност от страна на италианските власти да осигурят тясно, бързо, незабавно и ефективно сътрудничество с Комисията.

- В случая с Испания по време на одитите на FVO беше констатирано, че Испания не е изпълнявала правилно изискванията на ЕС по отношение на хуманното отношение към животните във връзка със: издаването на разрешения на превозвачите; одобряването на превозните средства; контрола на дневниците за пътуване; проверките на годността на животните за транспортиране; инспекциите и санкциите.

Повече информация относно неизпълнението на задължения може да бъде намерена в годишните доклади относно мониторинга на прилагането на правото на ЕС, публикувани на уебсайта на Комисията: http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_annual_report_en.htm

⁷ Решение на Съда на Европейския съюз от 23.4.2009 г. по дело C-331/07.

⁸ Решение на Съда на Европейския съюз от 17.12.2009 г. по дело C-248/08.

⁹ Решение на Съда на Европейския съюз от 10.9.2009 г. по дело C-416/07.

4. Заключение

Като цяло държавите-членки осигуряват добро равнище на осъществяване на официален контрол по хранителната верига, както и сериозно отношение към въпросите, свързани с безопасността на храните, здравето на растенията и животните и хуманното отношение към животните. Макар че е налице поле за усъвършенстване, е отбелязан напредък по отношение на ефикасното използване на инструменти и ресурси за контрол, както и в областта на планирането, осъществяването и координацията на контрола във всички сектори.

Официалният контрол и законодателните инструменти за оптимизиране на неговата ефективност са основните характерни особености на хранителната верига в ЕС. Те дават възможност на компетентните органи да извършват контрол въз основа на риска, да откриват недостатъците и да предприемат навременни мерки за отстраняването им. Освен това те осигуряват на компетентните органи пълноценен преглед на ситуациите, свързани с безопасността на храните и здравето.

Докладите на държавите-членки дават увереност, че националните компетентни органи изпълняват своята роля отговорно и все по-компетентно, както се потвърждава от одитите, проведени от експерти на Комисията.

Тематичните одити, проведени на място от Комисията, както и общите одити на последващи действия, обхващащи всички сектори, са особено важни с цел установяване на слабости, които да бъдат отстранени, както и за да се гарантира, че са предприети корективни мерки.

Тези доклади на Комисията от извършените одити, които допълват контролните дейности на държавите-членки, осигуряват надеждна система за оценяване на ефективността на системите за контрол на държавите-членки.

За да се дадат разумни гаранции за спазването на законодателството на ЕС, Комисията, когато това е необходимо, предприема подходящите мерки за усъвършенстване на официалния контрол и системите за одит в държавите-членки.

ПРИЛОЖЕНИЕ

СПИСЪК НА ПУБЛИКУВАНИТЕ СЕКТОРНИ ДОКЛАДИ НА КОМИСИЯТА ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС В ОБЛАСТТА НА БЕЗОПАСНОСТТА НА ХРАНИТЕ, ЗДРАВЕТО НА ЖИВОТНИТЕ, ХУМАННОТО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЖИВОТНИТЕ И ЗДРАВЕТО НА РАСТЕНИЯТА

Доклад	Правно основание	Публикуван на
<i>Годишен доклад за мониторинг и изследване на преживни животни за наличието на трансмисивна спонгиозна енцефалопатия (TSE) в ЕС</i>	Член 6, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно определяне на правила за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиозни енцефалопatii	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/tse_bse/monitoring_annual_reports_en.htm
<i>Обобщен доклад на ЕС за тенденциите и източниците на зоонози, заразни агенти, причиняващи зоонози, и огнищата на токсични инфекции от хранителен произход в Европейския съюз</i>	Член 9, параграф 2 от Директива 2003/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно мониторинга на зоонозите и заразните агенти, причиняващи зоонози, за изменение на Решение 90/424/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 92/117/ЕИО на Съвета (Възложен на ЕОБХ и изготвен от ЕОБХ в сътрудничество с Европейския център за профилактика и контрол на заболяванията)	http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/2090.pdf

Годишен доклад на системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF)	Член 50 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните	http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm
---	--	--

Доклад	Правно основание	Публикуван на
<i>Годишен доклад за мониторинга на остатъчни вещества от пестициди в ЕС</i>	Член 32 от Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 г. относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета (<i>Възложен на ЕОБХ</i>)	http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticides_index_en.htm http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1646.htm
<i>Годишен доклад за облъчването на храни</i>	Член 7, параграф 3 от Директива 1999/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 февруари 1999 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно храните и хранителните съставки, които са обработени с йонизиращо лъчение	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm
<i>Работен документ на службите на Комисията за изпълнението на националните планове за наблюдение на остатъци от вещества в държавите-членки</i>	Член 8 от Директива 96/23/ЕО на Съвета от 29 април 1996 г. относно мерките за наблюдение на определени вещества и остатъци от тях в живи животни и животински продукти и за отмяна на Директиви 85/358/ЕИО и 86/469/ЕИО и Решения 89/187/ЕИО и 91/664/ЕИО	http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm

Доклад	Правно основание	Публикуван на
<i>Годишни доклади на Комисията за надзор от държавите-членки на инфлуенцата по домашните и дивите птици</i>	Член 19, параграф 1, буква е) от Решение 2006/875/ЕО на Комисията и член 9, параграф 1 от Решение 2006/876/ЕО на Комисията относно одобряване на програми за ликвидиране и мониторинга на болести по животните, на някои ТСЕ и за предпазването от зоонози, представени от държавите-членки и от България и Румъния за 2007 г.	http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/eu_resp_surveillance_en.htm
<i>Доклади от заседанията на експертните подгрупи (Бруцелоза по говедата, бруцелоза по овцете и козите, туберкулоза по говедата и бяс) на работната група за мониторинг на ликвидирането на болести в държавите-членки.</i>	Работната група беше създадена през 2000 г. като действие, предвидено в бялата книга за безопасността на храните на Комисията.	http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/eradication/taskforce_en.htm

Доклад	Правно основание	Публикуван на
<i>Годишно обобщение на сведенията, представяни от държавите-членки относно вноса на продукти от животински произход за лична консумация, в което се представя накратко информацията, свързана с мерките, предприети за популяризиране и прилагане на установените с регламента правила, и за резултатите от тях</i>	Член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 206/2009 на Комисията (за отмяна на член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 745/2004 на Комисията) относно въвеждането в ЕС на пратки с продукти от животински произход за лична консумация	http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/personal_imports/sum_personal_imports_2005_2007_final.pdf
<i>Хуманно отношение към животните: регламент относно транспортирането</i>	Член 27, параграф 2 от Регламент (ЕО) на Съвета № 1/2005 относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97	http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/transport/inspections_reports_reg_1_2005_en.htm